

Έλλειψη χρημάτων, στάση μαθημάτων

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΑΝΟΥΡΗ

Η ελλιπής χρηματοδότηση αποτελεί βαθιά πληγή για τα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας και την κυριότερη ίσως αιτία της απαξίωσής τους. Προκαλεί αγανάκτηση στους φοιτητές και ανασφάλεια για το μέλλον που τους επιφυλάσσεται. Καταστάσεις που γίνονται βασικό υλικό στο εκρηκτικό «μπλέντερ» της οργής, που περιστρέφεται ιλιγγιωδώς μετά τη δολοφονία του 15χρονου Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου. Που δεν μπορούν, βέβαια, ν' αντιμετωπιστούν ούτε με τα τεχνάσματα περί της αλλαγής του συστήματος εισαγωγικών εξετάσεων, όπως φιλοδοξεί ο Κ. Καραμανλής που ετοιμάζει προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στη Βουλή με θέμα την Παιδεία.

Το υπουργείο Παιδείας απαιτεί από τα ιδρύματα να επιδεικνύουν συνέπεια στις κείμενες διατάξεις, ακόμη κι όταν εκείνα δηλώνουν αδυναμία, όπως συνέβη προ μηνών με τους τετραετείς προγραμματισμούς βάσει του νόμου-πλαisiού. Την ίδια στιγμή το ίδιο το ΥΠΕΠΘ εμφανίζεται αφερέγγυο σε στοιχειώδεις υποχρεώσεις του.

1 Κραυγαλέο παράδειγμα η καθυστέρηση διορισμού για πάνω από ένα χρόνο 400 περίπου καθηγητών, μελών ΔΕΠ που είχαν εκλεγεί σε ΑΕΙ όλης της χώρας και οφειλόταν στη στενωπό του προϋπολογισμού.

Ελλείψεις καθηγητών

Η απουσία 400 καθηγητών από τις αίθουσες προκαλεί αλυσιδωτές παρενέργειες στη λειτουργία: Στα κεντρικά ΑΕΙ τα προγράμματα σπουδών μειώνουν ταχύτητες, ενώ σχολές της περιφέρειας τελούν υπό ομηρία καθώς η διδασκαλία κάποιων μαθημάτων γίνεται σχεδόν αδύνατη.

Την ίδια τύχη έχουν επίσης εκατοντάδες καθηγητές, συμβασιούχοι του νόμου 407.

Πριν από το τέλος του έτους έχει δρομολογηθεί ο διορισμός των 175 από αυτούς. Πολλοί περίμεναν ενάμιση χρόνο από την ημέρα της εκλογής τους. Στους υπόλοιπους η κυβέρνηση υπόσχεται διορισμό από το Φεβρουάριο του 2009. Και βλέπουμε.

2 Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου εδρεύει σε έξι νησιά από τη Μυτιλήνη μέχρι τη Ρόδο. Οι τηλεπικοινωνίες καθίστανται παράγοντας εκ των ων ουκ άνευ για τη λειτουργία του και τις έχει αναπτύξει σημαντικά. Από τα δίκτυά του επωφελούνται τόσο οι δημόσιες υπηρεσίες όσο και η τοπική αυτοδιοίκηση των γύρω περιοχών.

Ενας λογαριασμός του ΟΤΕ, ωστόσο, ύψους 3 εκατ. ευρώ απειλεί να τινάξει τον προϋπολογισμό του στον αέρα: «Σε ένα ίδρυμα που βασίζεται στις τηλεπικοινωνίες, ο υπουργός Παιδείας δεν πληρώνει τους λογαριασμούς του ΟΤΕ, όπως υποχρεούται και όπως είχε δεσμευτεί στη σύνοδο της Κομοτηνής», διαμαρτύρεται ο πρόεδρος Ανδρέας Τρούμπης. «Τα 3 εκατ. ευρώ αφορούν παλιές οφειλές. Τι προγραμματισμό να κάνω όταν μου παίρνει πίσω τα μισά χρήματα της χρηματοδότησης»;

«Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει την ιδιαιτερότητα ότι πρέπει να αναπαράγει τις υποδομές του επί 6. Το ένα τρίτο των λειτουργικών μας εξόδων καλύπτει ενοικιάσεις κτιρίων. Χρήματα που θα πήγαιναν σε αναβάθμιση εργαστηρίων, αγορά οργάνων και συσκευών σύγχρονης τεχνολογίας ξοδεύονται αναγκαστικά σε αλλότριους σκοπούς», επισημαίνει η Χρυσή Βιτσιλάκη, αντιπρόεδρος.

3 Το πρόβλημα δεν εστιάζεται μόνο στα περιφερειακά ιδρύματα. Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης «ο τακτικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 45 εκατ. ευρώ. Το ένα τρίτο απ' αυτά καλύπτει ανάγκες φύλαξης και καθαριότητας. Χρειαζόμαστε τουλάχιστον τα διπλάσια», σημειώνει ο αντιπρόεδρος οικονομικών, Ανδρέας Γιαννακουδάκης. «Υπάρχει άμεση ανάγκη αντικατάστασης αιθουσών, εργαστηρίων, εξοπλισμού, εποπτικών οργάνων. Αυτά που έχουμε είναι τεχνολογίας της προηγούμενης δεκαετίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το διδακτικό και ερευνητικό μας έργο».

Όσο σωρεύονται τα προβλήματα τόσο πιο δυσχερής φαντάζει η λύση τους. Στο ΑΠΘ προβληματίζονται ήδη για την κάλυψη των ζημιών που σημειώθηκαν κατά τις πρόσφατες καταλήψεις. Τα σχετικά κονδύλια θα εξοικονομηθούν από αλλού κι αυτό αποτελεί επιπρόσθετο πονοκέφαλο.

4 Το πανεπιστήμιο δυτικής Μακεδονίας έχει τακτικό προϋπολογισμό 2 εκατ. ευρώ, κατορθώνει ωστόσο να εξασφαλίζει άλλα τόσα από τα αντισταθμιστικά οφέλη της εξόρυξης λιγνίτη και από την περιφέρεια.

Προβλήματα στις υποδομές

«Παρ' ότι στην Κοζάνη και τη Φλώρινα ο χειμώνας διαρκεί 7 με 8 μήνες και το κόστος της θέρμανσης υπερβαίνει τις 400 χιλ. ευρώ δεν αντιμετωπίζουμε προβλήματα όσον αφορά τα λειτουργικά μας έξοδα», υπογραμμίζει ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής του ιδρύματος, Χρήστος Μασσαλάς.

«Υπάρχουν, όμως, σημαντικά προβλήματα στις υποδομές αφού στην Ελλάδα κατά παράδοση τα τμήματα ιδρύονται χωρίς προηγουμένως να έχουν εξασφαλιστεί κτίρια και εργαστήρια. Υποφέρουμε, επίσης, στον

τομέα του διοικητικού προσωπικού. Διαθέτουμε μεν ανθρώπους με όρεξη και μεράκι, αλλά είναι λίγοι και έχουν ήδη καταπονηθεί». Ο ίδιος προσπαθεί να ενεργοποιήσει την ιδεολογία του ευεργετισμού. «Υπάρχουν άνθρωποι που επιθυμούν να προσφέρουν αλλά πρέπει να τους μερακλώσεις», καταλήγει.

5 «Χρειαζόμαστε 15 καθηγητές και μας δίνουν τρεις, συνταξιοδοτούνται οι τεχνικοί των εργαστηρίων και δεν αντικαθίστανται εδώ και χρόνια, ζητάμε 100 φοιτητές, μας δίνουν 150 και με τις μετεγγραφές γίνονται 300», σκιαγραφεί την εικόνα ο πρόεδρος του ΕΜΠ, Κώστας Μουτζούρης.

«Τα χρήματα είναι όντως ανεπαρκή, αλλά πρέπει κι εμείς οι διοικούντες να βελτιώσουμε την απόδοσή μας στη διαχείριση και την απορρόφησή τους».

6 Οσον αφορά τα κονδύλια που φθάνουν στα ΑΕΙ μέσω των προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων, γίνεται κυριολεκτικά παζάρι ανατολίτικου τύπου. Από το 2000 τα ιδρύματα καταθέτουν 4ετείς προϋπολογισμούς και στην καλύτερη περίπτωση παίρνουν τα μισά απ' όσα ζητούν.

Συγκεκριμένα, από τα 130 εκατ. ευρώ που ζήτησε το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας το 2004, πήρε μόλις 30 εκατ. ευρώ. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου πήρε το 25% όσων ζήτησε, ενώ το ΕΜΠ από τα 100 εκατ. ευρώ που χρειαζόταν πήρε 50 εκατ. ευρώ.

Καλύτερη είναι η εικόνα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, που εξασφάλισε 38 εκατ. ευρώ από τα 60 εκατ. που ζήτησε για κτιριακές εγκαταστάσεις και κτιριολογικό εξοπλισμό, και στο Πολυτεχνείο Κρήτης (πήρε 21 εκατ. ευρώ, από τα 35 εκατ. ευρώ που ζήτησε).

7 Τα ΤΕΙ είναι μάλλον ο φτωχός συγγενής της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο πρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας, Δημ. Νίνος, δεν κουράζεται να επαναλαμβάνει ότι η χρηματοδότησή τους «περιορίζεται στο 1/5 του αντίστοιχου ποσού των ΑΕΙ και οι ανάγκες τους δεν είναι αισθητά αποκλίνουσες».